

OCCUPATIONAL QUALIFICATION STANDARD

Graphic Prepress Operator, level 4

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid.

Trükiettevalmistaja, tase 4 kutsestandard on välja töötatud:

- a) Kutsehariduse vastava taseme õppekava aluseks
- b) Isikute kutsealase kompetentsuse hindamiseks
- c) Erialaste täiendkoolituste õppekavade aluseks.

Occupational title	Level of Estonian Qualifications Framework (EstQF)
Graphic Prepress Operator, level 4	4

Part A DESCRIPTION OF WORK

A.1 Description of work 4. taseme trükiettevalmistaja peamine tööülesanne on trükikotta saabunud algmaterjali tarkvarapõhine kontrollimine, töötlemine ja trükivormide valmistamine. Töö eesmärk: kindlustada kvaliteetselt ettevalmistatud algmaterjal trükkimiseks ja järeltöötluks. Trükiettevalmistaja elukutse on täpsust nõudev tehniline töö, mis eeldab keerulise arvuti- ja seadmepargi käsitlemise- ja hooldusoskust. Trükiettevalmistaja peab olema valmis ennast pidevalt arendama ja koolitama, et tulla toime areneva tarkvara ning uute seadmete ja töövõtetega. Trükiettevalmistaja töötab valdavalt iseseisvalt. Trükiettevalmistaja töötab enamasti trükikodades, reprodokodades, reklaamibüroodes, ettevõtete turundusosakondades, toimetustes ja kirjastustes.
A.2 Tasks A.2.1 Trükiste kujundamine 1. Trükise kujundamise planeerimine ja ettevalmistamine 2. Trükiste kujundamine ja küljendamine 3. Digitaalsete originaalide valmistamine A.2.2 Digitaalsete originaalide töötlemine 1. Digitaalsete originaalide kontrollimine ja korrigeerimine 2. Poognamontaaži tegemine A.2.3 Trükivormide valmistamine 1. RIP-i (värvilahutus ja rasterdamise tarkvara) seadistamine 2. Trükiproovide valmistamine 3. Trükivormide valmistamine A.2.4 Trükikvaliteedi ohjamine 1. Trükiettevalmistusseadmete seadistamine 2. Värvinäidiste mõõtmine ja hindamine
A.3 Work environment and specific nature of work Trükiettevalmistaja töötab siseruumides. Pidev töö arvutiga võib koormata silmi, Istuv töö võib põhjustada sundasendist tingitud pingeid kaelas, ülaseljas ja randmetes. Üldjuhul on tööaeg fikseeritud, kuid sõltuvalt töökohast võib olla vajalik valmisolek töötada ka öisel ajal, samuti nädalavahetustel ja riiklikel pühadel. Tööülesannetest tulenevalt võib esineda kokkupuudet kemikaalidega, mis võib ülitundlikel inimestel põhjustada allergiat.

A.4 Tools
Trükiettevalmistaja töökeskkonna moodustavad arvutid, printerid ja lisaseadmed ning trüki ettevalmistamiseks kasutatav tarkvara.
A.5 Personal qualities required for work: abilities and characteristics
Tööga toimetulek eeldab huvi kaasaegse trüki- ja infotehnoloogia vastu, head värvitaju, analüüsivõimet, pingetaluvust, otsustus- ja vastutusvõimet ning suhtlemis- ja koostöövalmidust.
A.6 Professional preparation
Erialane kutseharidus või töökohal õppides omandatud kompetentsid.
A.7 Most common occupational titles
Trükiettevalmistaja, prepressiteostaja, reprospetsialist.

Part B COMPETENCY REQUIREMENTS

B.1 Structure of occupation
Selle kutse taotlemisel on nõutav kõikide kompetentside B.2.1 – B.2.5 tõendamine.

B.2 Competences

MANDATORY COMPETENCES

B.2.1 Trükiste kujundamine	EstQF Level 4
Tegevusnäitajad: 1. Koostab tööplaani vastavalt ettenähtud ajagraafikule; 2. Valib vastavalt etteantud juhiste sobiva paberi, formaadi, algmaterjali (pildid, tekstid, kirjatüübid, joonised jms), lähtudes kliendi tellimusest ja trükiste kujundamise põhimõtetest; 3. Kontrollib ja vajadusel töötleb teksti ja graafilise algmaterjali, kasutades tekstitöötlusprogramme ja graafikatarkvara ning järgides trükitehnilisi nõudeid ja värvihalduse põhimõtteid; 4. Kujundab graafilised objektid ja salvestab need sobivasse failiformaati vastavalt etteantud juhiste; 5. Küljendab lihtsamaid trükiseid vastavalt tellimusele, küljendamisreeglitele ja trükitehnilistele nõudmistele, kasutades küljendustarkvara ning arvestades trükiprotsessi ja järeltötluse vajadustega; 6. Teeb kujundatava trükise maketi füüsilisel või digitaalsel kujul; 7. Koostab trükise kujunduse tellijaga vastavalt töökorraldusele; 8. Valib trükioriginaalide valmistamisel standarditele vastava PDF-seadistuse; 9. Genereerib trükikõlblikud PDF-id, võttes aluseks kehtivad standardid või trükikoja nõudmised.	
B.2.2 Digitaalsete originaalide töötlemine	EstQF Level 4
Tegevusnäitajad: 1. Kasutab PDF failide kontrollimisel ja korrigeerimisel preflight (faili eelkontroll) tarkvara. Valib trükiseadmele ja trükitavale materjalile vastava preflight profiili; 2. Paigutab kujutised trükipoognale vastavalt trükiseadme trükiplaadile, trükitavale materjalile, töökäsule ja järeltötluse vajadusele, kasutades seejuures poognamontaaži tarkvara; 3. Valib trüki- ja lõikemärgid vastavalt trükiseadmele, trükiplaadile ja järeltötluse vajadusele; 4. Seadistab poognamontaaži programmis vajaliku lõikevaru.	
B.2.3 Trükivormide valmistamine	EstQF Level 4
Tegevusnäitajad: 1. Seadistab RIP-i ja valib sobiva rastritüübi ja rastritiheduse, vastavalt trükitavale materjalile ja trükiplaadile; 2. Kontrollib ekraanil või poogna väljatruki alusel montaaži vastavust trükiplaadile, trükitavale materjalile, järeltötluse vajadusele ning töökäsule; 3. Valmistab trükiproovi (montaažiproov, värviproov jm) kasutades digitrükki või tarkvaralahendusi;	

4. Kooskõlastab trükiproovid tellijaga ning vajaduse korral viib sisse parandused vastavalt trükikoja töökorraldusele;
5. Seadistab trükiplaatiprinteri vastavalt trükiplaadile ja ilmutuskeemiale;
6. Prindib trükiplaadid kasutades plaadifailide haldustarkvara, vastavalt etteantud juhiste. Hooldab trükiplaatiprinterit vastavalt etteantud juhiste.

B.2.4 Trükikvaliteedi ohjamine

EstQF Level 4

Tegevusnäitajad:

1. Kalibreerib trükiettevalmistuses kasutatavad printereid ja monitore vastavalt tööülesandele;
2. Mõõdab värvinäidise skaalasid mõõtmisseadmetega;
3. Võrdleb mõõtmistulemuste vastavust ofsetrükistandardi profiilile tarkvara abil, järgides värvihalduse põhimõtteid.

RECURRING COMPETENCES

B.2.5 Trükiettevalmistaja, tase 4 kutset läbiv kompetents

EstQF Level 4

Tegevusnäitajad:

1. Loeb ja mõistab tehnilist dokumentatsiooni;
2. Orienteerub enamlevinud trükitehnoloogiates;
3. Töötab eesmärgipäraselt ja organiseeritult; planeerib oma tööaega;
4. Mõistab tootmise tervikprotsessi, saab aru organisatsiooni eri osakondade funktsioonidest;
5. Teeb koostööd ja kohandub meeskonnaga;
6. Suhtleb kaastöötajate ja klientidega korrektsetl;
7. Järgib tööeeskirju ja ohutusnõudeid, kasutab efektiivseid ja ergonoomilisi töövõtteid;
8. Hoiab igas tööetapis oma töökoha korras;
9. Orienteerub trükinduses kasutatavates materjalides, järgib säästva materjalikasutuse ning keskkonna hoiu põhimõtteid;
10. Kasutab oma töös võõrkeelsete dokumentide lugemiseks vähemalt üht võõrkeelt (inglise või saksa) oma eriala piires tase A2 komponent: MÕISTMINE. Vt. Lisa 1 "Keelte oskustasemetel kirjeldused";
11. Kasutab oma töös IKT-vahendeid, orienteerub failihalduses ja arhiveerimises;
12. Kasutab arvutit vastavalt baasmoodulitele Arvuti põhitõed, Interneti põhitõed, Andmebaasid, Pilditöötlus, Tekstitöötlus, Tabelitöötlus ja standardmoodulitele IT-turvalisus ja Koostöö internetis. Lisa 2 „Arvuti kasutamise oskused“.

Part C GENERAL INFORMATION AND ANNEXES

C.1 Information concerning compilation and certification of occupational qualification standard and reference to classification of occupations

1. ID of occupational qualification standard in register of occupational qualifications	24-05102023-2.3/8k
2. Occupational qualification standard compiled by:	Küllli Tammes, Pakett AS Marko Levin, TPT Merle Okas, AS Kroonpress Kati Rostfeldt, Eesti Trüki- ja Pakenditööstuse Liit
3. Occupational qualification standard approved by:	Engineering, Manufacturing and Processing
4. No. of decision of Sectoral Council	28
5. Date of decision of Sectoral Council	05.10.2023
6. Occupational qualification standard valid until	04.10.2026
7. Occupational qualification standard version no.	8
8. Reference to International Standard Classification of Occupations (ISCO 08)	7321 Pre-press Technicians

9. Reference to European Qualifications Framework (EQF)	4
C.2 Occupational title in foreign language	
English:	Graphic Prepress Operator, level 4
C.3 Annexes	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 2 Arvuti kasutamise oskused	